

LITERATURA NG IBA'T IBANG REHIYON NG PILIPINAS

IKALAWANG EDISYON

Fil
899.211007
L777
2014

LETICIA D. ESPINA
NORLY R. PLASENCIA
VICTORIA R. RAMOS
JEFFREY B. VILLENA

TALAN NG NILALAMAN

	Pahina
TSAPTER 1: BATAYANG KAALAMAN SA LITERATURA	1
Ilang Oryentasyong Kritikal Ukol sa Literatura	3
Pag-unawa sa Paksa	5
Definisyon at Tungkulin ng Literatura	7
Pag-unawa sa Paksa	9
Uri at Anyo ng Literatura	11
Pangkalahatang Katangian ng Literatura sa mga Anyong Tuluyan	11
Ang Literatura sa mga Anyong Patula	12
Impluwensiya ng Panitikan	13
Pag-unawa sa Paksa	15
Ilan sa mga Anyo ng Literatura na Lumaganap sa Panahon Bago	
Dumating ang mga Kastila	17
A. Mga Karunungan-Bayan	17
B. Mga Awiting Bayan	17
Mungkahing Gawain	17
Iba't Ibang Teorya sa Panunuring Pampanitikan	18
Gabay na Konsepto sa Pagtuturo ng Literatura	19
Bakit Kailangan Pag-aralan ang Panitikan?	20
Mungkahing Gawain	21
TSAPTER II: PAHAPYAW NA SULYAP SA KASAYSAYAN NG	
 LITERATURANG FILIPINO	23
Panahon Bago Dumating ang mga Kastila	25
Panahon ng Kastila	26
Panahon ng Propaganda at Himagsikan (1872-1896)	26
Panahon ng Amerikano (1900-1941)	27
Panahon ng mga Hapones	28
Panahon ng Liberasyon	28
Panahon ng Batas Militar at Bagong Lipunan (1972-1985)	29
Panahong Kasalukuyan	29
Pag-unawa sa Paksa	31
TSAPTER III: LITERATURA NG IBA'T IBANG REHIYON	33
REHIYON I	
Mga Lalawigang Bumubuo	35
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	35
Literatura ng Rehiyon:	35

PAMULINAWEN	35
TI AYAT TI MAYSA NGA UBING	36
<i>Bugtong</i>	36
<i>Kawikaan</i>	36
<i>Kasabihan</i>	36
Mungkahing Gawain	36
BIAG NI LAM-ANG	37
Pag-unawa sa Paksa	39
ANG ALAMAT NG LAWA NG PAOAY	41
Pag-unawa sa Paksa	43
NALPAY A NAMNAMA <i>ni Leona Florentino</i>	45
BIGONG PAG-ASA (<i>salin ni Isagani Cruz</i>)	46
Pag-unawa sa Paksa	47
CORDILLERA AUTONOMOUS REGION (CAR)	
Mga Lalawigang Bumubuo	49
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon	49
Literatura ng Rehiyon:	49
SA BUNDOK	49
CHUA-AY	49
PAPURI	49
ANG PAGKAKALIKHA SA MGA IGOROT	50
ALIM	50
Pag-unawa sa Paksa	53
REHIYON II	
Mga Lalawigang Bumubuo	55
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	55
Literatura ng Rehiyon:	55
MANANG BIDAY	55
ALAMAT NG LAKAY-LAKAY	56
Mungkahing Gawain	56
DI MO MASILIP ANG LANGIT <i>ni Benjamin Pascual</i>	57
Pag-unawa sa Paksa	65
ANG YUNGIB SA BUNDOK GIDDAY (1974)	67
<i>ni Reynaldo A. Duque</i>	
Pag-unawa sa Paksa	75
<i>The Return ni Edith Tiempo</i>	77
Mungkahing Gawain	77
REHIYON 3: GITNANG LUZON	
Mga Lalawigang Bumubuo	79
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	79
Literatura ng Rehiyon:	79
ATIN CU PUNG SINGSING	79
Mungkahing Gawain	80

ANG ALAMAT NG BUNDOK NG PINATUBO	81
Pag-unawa sa Paksa	83
KAHAPON, NGAYON AT BUKAS ni Aurelio Tolentino	85
Mungkahing Gawain	86
ANG BATO ni Jose Corazon de Jesus	87
Pag-unawa sa Paksa	89
ISANG TULA SA BAYAN ni Marcelo H. del Pilar	91
Pag-unawa sa Paksa	93
Ang Buhay ni Teodoro E. Gener	95
Mungkahing Gawain	96
SA LUMANG SIMBAHAN ni Florentino Collantes	97
MANIKA ni Cirio H. Panganiban	98
Pag-unawa sa Paksa	101
ISANG UMAGA, AT ANG BISYON NG MARAMI	
PAG UMAGANG TULAD NITO	103
ni Virgilio S. Almario	
FLORANTE AT LAURA ni Francisco Baltazar	103
Pag-unawa sa Paksa	105
NENA AT NENENG ni Valeriano Hernandez Peña	107
Malayang Talakayan	108
SA BUNGANGA NG PATING ni Julian Cruz Balmaceda	110
Malayang Talakayan	110
REHIYON IV	
Mga Lalawigang Bumubuo	111
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	111
Literatura ng Rehiyon:	111
Kundiman	111
SA AKING MGA KABABATA ni Jose Rizal	111
OY, KUNG SINO KA MAN ni Lope K. Santos	112
ANG GURYON ni Ildefonso Santos	113
MY ISLANDS ni N.V.M. Gonzales	113
Mungkahing Gawain	114
ANG TUNAY NA SAMPUNG UTOS ni Apolinario Mabini	115
Mungkahing Gawain	116
SATANAS SA LUPA ni Celso Al Carunungan	117
Pag-unawa sa Paksa	121
BANAAG AT SIKAT ni Lope K. Santos	123
Pag-unawa sa Paksa	127
REHIYON V: BICOL	
Mga Lalawigang Bumubuo	129
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	129
Literatura ng Rehiyon:	129
SARONGBANGGI	129
Bugtong	131

Kawikaan	131
Mungkahing Gawain	131
<i>EPIKO NG IBALON</i>	132
Pag-unawa sa Paksa	133
<i>ALAMAT NG BULKANG MAYON</i>	135
Mungkahing Gawain	136
<i>SI JUAN OSONG</i>	137
Mungkahing Gawain	137
<i>MGA RAWIT DAWIT ni Abdon M. Balde Jr.</i>	139
Pag-unawa sa Paksa	143
<i>SA KAGUBATAN NG ISANG LUNGSOD ni Abdon Balde</i>	145
Pag-unawa sa Paksa	149

REHIYON VI: KANLURANG VISAYAS

Mga Lalawigang Bumubuo	151
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	151
Literatura ng Rehiyon:	151
<i>SI PILEMON, SI PILEMON</i>	151
<i>DANDANSOY</i>	151
Mungkahing Gawain	152
<i>ANG ALAMAT NG PATAY NA SAPA SA SAN NICOLAS</i>	153
Pag-unawa sa Paksa	155
<i>ANG MAHIWAGANG BABAE</i>	155
Mungkahing Gawain	157
<i>LABAW DONGGON</i>	157
Mungkahing Gawain	158
<i>FRAY BOTOD ni Graciano Lopez Jaena</i>	159
Mungkahing Gawain	159

REHIYON VII: GITNANG VISAYAS

Mga Lalawigang Bumubuo	161
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	161
Literatura ng Rehiyon:	
<i>AKO'Y POBRENG ALINDANAW</i>	161
<i>MATUD NILA</i>	161
Mungkahing Gawain	162
<i>ANG PARUSA SA MANGANGAHOY</i>	163
Malayang Talakayan	164
<i>SI MARIA KAKAW</i>	164
Pag-unawa sa Paksa	167
<i>PAANO NAKUHA NG BANAWA ANG PANGALAN NITO</i>	169
Pag-unawa sa Paksa	171

REHIYON VIII: SILANGANG VISAYAS

Mga Lalawigang Bumubuo	173
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	173

Literatura ng Rehiyon:	173
<i>AWIT NG MAGTUTUBA</i>	173
<i>ALAMAT NG CATBALOGAN</i>	173
<i>ANG AKING DAMPA (1941) ni Iluminado Lucente</i>	174
Mungkahing Gawain	174
REHIYON IX: KANLURANG MINDANAW	175
Mga Lalawigang Bumubuo	175
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	175
Literatura ng Rehiyon:	
<i>ANG ALAMAT AT MGA MILAGRO NG NUESTRA</i>	
<i>SEÑORA DEL PILAR O FORT PILAR SA LUNGSOD NG</i>	
<i>ZAMBOANGA</i>	175
Pag-unawa sa Paksa	177
<i>MANIK BUANGSI</i>	179
Pag-unawa sa Paksa	181
ARMM-AUTONOMOUS REGION OF MUSLIM MINDANAO	
Mga Lalawigang Bumubuo	183
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	183
Literatura ng Rehiyon:	183
<i>AWIT NG PAGMAMAHALAN</i>	183
<i>ANG ALAMAT NG ISLA BONGO</i>	183
Mungkahing Gawain	184
<i>PRINSIPE BANTUGAN</i>	185
Pag-unawa sa Paksa	187
<i>BIDASARI</i>	189
Mungkahing Gawain	190
REHIYON X: HILAGANG MINDANAW	
Mga Lalawigang Bumubuo	191
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	191
Literatura ng Rehiyon:	191
<i>ANG PINAGMULAN NG TABAKO</i>	191
<i>ANG ALAMAT NG PANIMALOY</i>	192
Pag-unawa sa Paksa	193
<i>ANG PALAKA AT ANG DAGA</i>	195
Pag-unawa sa Paksa	197
<i>ANG LOBO AT ANG BAYAWAK</i>	199
Pag-unawa sa Paksa	201
<i>ANG KAGANDAHAN NG DAGAT</i>	203
Mungkahing Gawain	205
<i>ANG ISDANG SUMUSUMPA</i>	206
Pag-unawa sa Paksa	207

ANG MGA KAGILA-GILALAS NA PAKIKIPAGSAPALARAN NI JUAN DE LA CRUZ ni Jose F. Lacaba	209 211
Pag-unawa sa Paksa	211
REHIYON XI: TIMOG MINDANAW	213
Mga Lalawigang Bumubuo	213
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon	213
Literatura ng Rehiyon:	
ALAMAT NI ANGO	213
Pag-unawa sa Paksa	215
Tuwaang	217
Malayang Talakayan	217
REHIYON XII: GITNANG MINDANAW	219
Mga Lalawigang Bumubuo	219
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	219
Literatura ng Rehiyon:	219
DARANGAN	219
Pag-unawa sa Paksa	221
INDARAPATRA AT SULAYMAN	223
Pag-unawa sa Paksa	225
SI PILANDOK AT ANG BATINGAW	227
Pag-unawa sa Paksa	229
REHIYON XIII: CARAGA	231
Mga Lalawigang Bumubuo	231
Literatura ng Rehiyon:	231
ANG BABAENG NAGING KAIBIGAN NG ISANG ENKANTADA	231
Pag-unawa sa Paksa	233
ALAMAT NG SURIGAO	235
Pag-unawa sa Paksa	237
TULALANG	239
Pag-unawa sa Paksa	243
NATIONAL CAPITAL REGION (NCR)	245
Mga Lalawigang Bumubuo	245
Mga Kilalang Manunulat ng Rehiyon 1	245
Literatura ng Rehiyon:	
BAHAY KUBO	245
Mungkahing Gawain	245
ANG UNANG LALAKI AT ANG UNANG BABAE	246
Pag-unawa sa Paksa	247
BANYAGA ni Liwayway A. Arceo	249
Pag-unawa sa Paksa	253
PAG-IBIG SA TINUBUANG LUPA ni Andres Bonifacio	255

SA ANAK NG BAYAN ni Emilio Jacinto	256
ISANG DIPANG LANGIT ni Amado V. Hernandez	257
KAY RIZAL ni Cecilio Apostol	258
Mungkahing Gawain	258
PAG-IISA ni Ruth Elynia S. Mabanglo	259
Mungkahing Gawain	259
SAMPAGITANG WALANG BANGO ni Iñigo Ed. Regalado	259
Malayang Talakayan	262
ANG GUNITA AT ANG LIMOT ni Jesus Balmori	263
ANG NINGNING AT ANG LIWANAG	264
Mungkahing Gawain	265
TSAPTER IV: APLIKASYON AT MGA MUNGKAHING SELEKSYON	267
ISANG PAGSUSURI SA BUHAY, PAKIKIBAKA AT PAGKABIGO	
SA "BUHAY NA ALAALA" ni Leticia D. Espina	269
Mungkahing Gawain	271
LUNDUYAN ni Jeffrey B. Villena	271
Mungkahing Gawain	272
BIBLIYOGRAPIYA	273